

Bosna i Hercegovina mora izmijeniti zakonodavstvo tako da omogući da se održe demokratski izbori u Mostaru

U današnjoj presudi¹ vijeća u predmetu **Baralija protiv Bosne i Hercegovine** (predmet br. 30100/18), Evropski sud za ljudska prava je, jednoglasno, odlučio da je došlo do

povrede člana 1. Protokola broj 12. (opća zabrana diskriminacije) uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

Predmetni slučaj se ticao pravne praznine koja je onemogućila podnositeljici predstavke, lokalnoj političarki koja živi u Mostaru, da glasa i bude birana na lokalnim izborima.

Sud je utvrdio da je pravna praznina nastala propustom vlasti da izvrše odluku Ustavnog suda iz 2010. godine, koja se ticala odredaba koje su regulisale lokalne izbore u Mostaru, te nalagala vlastima da usklade te odredbe sa Ustavom. To je za posledicu imalo situaciju gdje su posljednji lokalni izbori u Mostaru održani 2008. godine, te gdje je gradom upravljao gradonačelnik koji od 2012. godine nije imao potrební demokratski legitimitet.

Takva situacija nije bila u skladu sa načelom vladavine prava. Sud stoga nije mogao prihvatiti argument Vlade da je višegodišnje kašnjenje u izvršenju odluke bilo opravdano potrebom da se dođe do dugoročnog i održivog rješenja za podjelu vlasti, te da se očuva mir i omogući dijalog između različitih etničkih grupa u Mostaru.

Tužena država je stoga prekršila svoju obavezu da preduzme mjere da zaštiti podnositeljicu predstavke od diskriminatornog postupanja po osnovu njenog mjesta prebivališta i da održi demokratske izbore u Mostaru.

Sud je također utvrdio, jednoglasno, na osnovu **člana 46. (obaveznost i izvršenje presuda)** da tužena država mora izmijeniti relevantno zakonodavstvo najkasnije u roku od šest mjeseci nakon što ova presuda postane konačna.

Osnovne činjenice

Podnositeljica predstavke, Irma Baralija, državljanka je Bosne i Hercegovine, rođena 1984. godine. Živi u Mostaru, jednom od najvećih gradova u Bosni i Hercegovini, te je predsjednica Gradskog odbora političke partije *Naša stranka* u Mostaru.

U novembru 2010. godine Ustavni sud Bosne i Hercegovine proglasio je neustavnim određene odredbe Izbornog zakona koje su regulisale lokalne izbore u Mostaru. Utvrdio je da način na koji su organizovane izborne jedinice i broj gradskih vijećnika iz svake od tih jedinica nisu bili u skladu sa načelom jednakog prava glasa. Dao je relevantnim vlastima šest mjeseci da usklade te odredbe sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Ta odluka, međutim, još uvijek nije izvršena. Ustavni sud je 2012. godine usvojio rješenje o neizvršenju svoje odluke te su, kao posljedica toga, relevantne odredbe Izbornog zakona prestale

¹ U skladu sa članovima 43. i 44. Konvencije, presuda vijeća nije konačna. U roku od tri mjeseca od dana donošenja presude vijeća stranka može zahtijevati da se predmet iznese pred Veliko vijeće. Takav zahtjev, ukoliko do njega dođe, razmatra odbor od pet sudija Velikog vijeća. Ako odbor prihvati zahtjev, Veliko vijeće odlučuje o predmetu presudom koja je konačna. Ako odbor odbije zahtjev, presuda vijeća postaje konačna tog dana.

Konačna presuda Suda dostavlja se Komitetu ministara Vijeća Evrope koji nadgleda njeno izvršenje. Više informacija o izvršenju presuda je dostupno ovdje: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution

važiti. Lokalni izbori u Mostaru stoga nisu mogli biti održani u posljednja dva izborna ciklusa, što između ostalog znači da je trenutni gradonačelnik Mostara u „tehničkom mandatu“ od 2012. godine.

Žalbeni navodi, postupak i sastav Suda

Pozivajući se na član 1. Protokola broj 12. (opća zabrana diskriminacije) uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, podnositeljica predstavke se žalila da zbog neizvršenja odluke Ustavnog suda ne može glasati i biti birana na lokalnim izborima, te da to predstavlja diskriminaciju po osnovu mjesta prebivališta.

Predstavka je podnijeta Evropskom sudu za ljudska prava 4. juna 2018.

Vijeće od 7 sudija donijelo je presudu u sljedećem sastavu:

Jon Fridrik **Kjølbro** (Danska), *predsjednik*
Faris **Vehabović** (Bosna i Hercegovina),
Branko **Lubarda** (Srbija),
Carlo **Ranzoni** (Lihtenštajn),
Stéphanie **Mourou-Vikström** (Monako),
Carlo **Ranzoni** (Luksemburg),
Péter **Paczolay** (Mađarska),

i Andrea **Tamietti**, *zamjenik registrara odjela*.

Odluka Suda

Sud je odlučio primijeniti standardno tumačenje koje je razvio u svojoj praksi o diskriminaciji, naime da je bilo kakva razlika u postupanju među osobama u istim ili relativno sličnim situacijama diskriminatorna ako nema „objektivno i razumno opravdanje“.

Nije bilo sporno da je podnositeljica predstavke imala pravo da glasa i bude birana na izborima i da je, kao osoba sa prebivalištem u Mostaru, bila u istoj ili relevantno sličnoj situaciji sa onima koji su prebivalište imali drugdje u Bosni i Hercegovini. Kako je razlika u postupanju u ovom slučaju bila temeljena na ličnom statusu u smislu prakse Suda, naime isto zakonodavstvo je primijenjeno različito zavisno od prebivališta osobe, Sud je našao da je podnositeljica predstavke uživala zaštitu člana 1. Protokola broj 12.

Sud je razmatrao Vladin argument da je kašnjenje u izvršenju odluke Ustavnog suda bilo opravdano potrebom da se dođe do dugoročnog i održivog rješenja za podjelu vlasti, te da se očuva mir i omogući dijalog između različitih etničkih grupa u Mostaru.

Međutim, Sud nije mogao prihvatiti da su poteškoće u dolasku do političkog dogovora s tim u vezi bile dovoljno, objektivno i razumno opravdanje za situaciju gdje su posljednji lokalni izbori u Mostaru održani 2008. godine i gdje je gradom upravljao gradonačelnik koji je od 2012. godine bio u „tehničkom mandatu“, te stoga nije imao potrební demokratski legitimitet. Takva situacija nije bila u skladu sa načelima „stvarne političke demokratije“ i „vladavine prava“ na koje Evropska konvencija upućuje u svojoj preambuli.

Dakle, Sud je odlučio da je tužena država prekršila svoju obavezu da preduzme mjere da zaštiti podnositeljicu predstavke od diskriminatornog postupanja po osnovu njenog mjesta prebivališta i da održi demokratske izbore u Mostaru. Stoga je došlo do povrede člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju.

Obaveznost i izvršenje presuda (član 46.)

Imajući u vidu veliki broj potencijalnih podnositelja predstavke i hitnu potrebu da se okonča trenutna situacija, Sud je zaključio da tužena država mora izmijeniti Izborni zakon najkasnije u roku od šest mjeseci od kad ova presuda postane konačna, da bi omogućila održavanje lokalnih izbora u Mostaru. Ukoliko tužena država propusti to učiniti, Sud je konstatovao da Ustavni sud ima ovlaštenje da sam uspostavi privremeno rješenje.

Pravično zadovoljenje (član 41.)

Sud je odlučio da je nalaženje povrede samo po sebi dovoljna satisfakcija za neimovinsku štetu koju je pretrpjela podnositeljica predstavke. Sud je isto tako odlučio da Bosna i Hercegovina mora podnositeljici predstavke platiti 5.000 eura na ime advokatskih troškova.

Presuda je dostupna samo na engleskom jeziku.

Ova izjava za medije je napisana od strane Sekretarijata Suda i ne obavezuje Sud. Odluke, presude i sve druge informacije o Sudu dostupne su na: www.echr.coe.int. Ako želite primati naše izjave za medije, možete se prijaviti na: www.echr.coe.int/RSS/en ili nas pratiti na Twitteru: [@ECHRpress](https://twitter.com/ECHRpress).

Press contacts

echrpress@echr.coe.int | tel: +33 3 90 21 42 08

Tracey Turner-Tretz (tel: + 33 3 88 41 35 30)

Denis Lambert (tel: + 33 3 90 21 41 09)

Inci Ertekin (tel: + 33 3 90 21 55 30)

Patrick Lannin (tel: + 33 3 90 21 44 18)

Evropski sud za ljudska prava je osnovan 1959. godine u Strazburu od strane država članica Vijeća Evrope da ispituje navodne povrede Evropske konvencije o ljudskim pravima iz 1950. godine.